

ZACHOVÁ, Jana (2022) *Sylvia Plath a její dílo z pohledu psychobiografie*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, katedra psychologie. (Bakalářská práce)
Posudek vedoucího.

Práce spadá do okruhu psychobiografie a je věnována Sylvii Plathové.

Její centrum podle mě představuje autorčin rozbor básně „Daddy“, napsané nedlouho před její, tentokrát už proti záchraně dobře naplánovanou sebevraždou v plynové troubě. Autorka práce básně představuje v ideální podobě: anglický originál, Zábranův překlad a doslovný překlad. (Jen „black man“ bych nepřekládal jako „černoch“; Ted Hughes byl „black man“, ale černoch nebyl.) Každou strofu kromě textového výkladu doplňuje citacemi z Plathové deníku a z biografie.

Celá tato partie se mi velmi líbí, právě tak jako vlastní výklad autorky pomocí Freudova „Smutku a melancholie“. Byl by se možná ještě hodil „Ekonomický problém masochismu“, masochismu, který se objevuje v denících i v interpretacích. Postřeh na s. 45, že *otec ji zradil už tím, že zplodil mladšího bratra*, považuji za naprosto skvělý a zásadní.

Každopádně mohu říci, že mi je podání autorky mnohem bližší než výklady jiných autorů, jejích předchůdců: nejsou vůbec plastická, pojmenovávají jen odborným jazykem životní fakta a nelze je dost dobře považovat za vhled do Plathové. Třeba Feierstein píše o bipolaritě spojené se schizoidní poruchou, Gallová sebevraždu vysvětluje jako vítězství Thanatu na Erótem a přehánění roli matky apod. (Slečna Zachová u Gallové mluví, protože vychází z jejího anglického znění, o „instinktech“, což není pro pud vhodné.) Ani hypotéza mumifikace v díle podle Čermák a Kodrlové se mi moc nezdá, a není podle mě důvodem sebevraždy.

Kdybych směl říct ještě něco k probírané básni: je to docela „normální“ milostná báseň se všemi možnými představami, jaké se vyskytují: láska a nenávisť, kouskování těla, přehánění, zkáza světa, proklínání objektu, litanie, regrese; problém je v tom, že se oslovuje desítky let mrtvý otec, a jeho náhražka, Ted Hughes.

K této náhradě: signifikantní mi připadá sen z deníku, jak Sylvia běžela v nemocnici za Tedem s jinou ženou, a zjistila, že je to otec s její matkou; což by se mohlo vázat i na zmíněný postřeh, že Sylvii zradil otec už s matkou. Plathová měla jasný vhled do toho, co je její neštěstí, a ostatní interpreti mohli její sebe-interpretaci použít, místo aby vymýšleli báchorky o fragmentovaném Já.

Práce je psána velmi pěknou, kultivovanou češtinou. Pro větší přehlednost života Plathové bych uvítal, kdyby zde byla prezentována heslovitá chronologie s důležitými událostmi; např. v pokusech o sebevraždu už se neorientuji a nevím, zda nějaký a který provedla po rozchodu se Sassoonem (s. 44).

Bakalářskou práci Jany Zachové doporučuji plně k obhajobě.